

Zainwestujmy razem w środowisko
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

„Program Rządowy STOP SMOG”

Doradztwo energetyczne

Opole, 06.03.2020

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Cele programu STOP SMOG

1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń pochodzącej z domów jednorodzinnych – termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła
2. Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych miejscowościach
3. Wsparcie osób dotkniętych tzw. **ubóstwem energetycznym**

Co wyróżnia program STOP SMOG?

Program STOP SMOG jest unikatowy z kilku powodów:

- Gmina występuje w roli inwestora
- Beneficjentem są osoby ubogie energetycznie, które często nie mają innej możliwości na sfinansowanie inwestycji
- Mieszkaniec podpisuje umowę z gminą i udostępnia swój dom na potrzeby realizacji prac
- Maksymalne ułatwienie dla mieszkańców ubogich energetycznie, którzy zwykle mają ograniczoną wiedzę nt. efektywności energetycznej, źródeł finansowania
- Realne wsparcie w walce z ubóstwem energetycznym

Program STOP SMOG

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 6 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2019 poz. 51)

Instytucja realizująca program

Ministerstwo
Rozwoju

Ministerstwo Rozwoju
(wcześniej Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii)

Program STOP SMOG

Dla kogo?

Program dla **wszystkich gmin/miast**, które mają problem z jakością powietrza tj.:

- Udokumentowany zły stan powietrza

Zakres rzeczowy

- Termomodernizacja domów jednorodzinnych osób ubogich energetycznie

Wysokość wsparcia

- Wsparcie dla mieszkańca
 - Dotacja do 70% z budżetu państwa
 - Środki do 30% z budżetu gminy (w tym ew. wkłady własne mieszkańców)
- Dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców środki z budżetu powyżej 30%

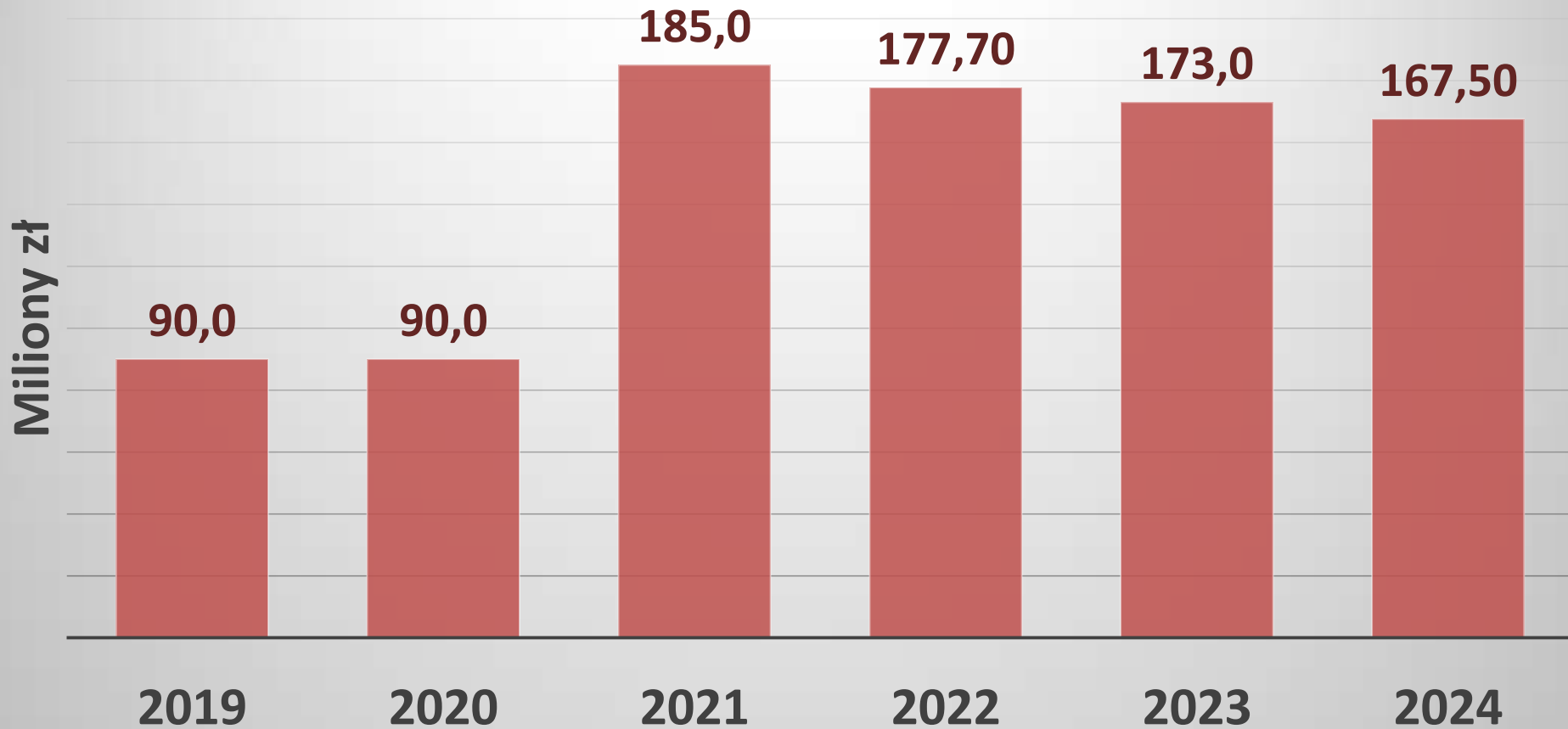

Nabór wniosków

- Ustawa obowiązuje od 2019 do 2024 r.

Budżet programu

Środki budżetu państwa – 883,2 mln zł

Program STOP SMOG – zmiany

Program jest w trakcie wprowadzania zmian

Etapy:

- Konsultacje publiczne i uzgodnienia międzyresortowe projektu ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska (od 29 stycznia 2020 r.)
- W ramach konsultacji publicznych uwagi i opinie do projektowanych zmian można było przekazywać drogą elektroniczną na adres sekretariatdgn@mr.gov.pl – do dnia 19 lutego 2020 r.
- Uzgodnienia projektu w ramach Rady Ministrów
- Po przyjęciu przez Radę Ministrów – skierowanie projektu do Sejmu

W prezentacji uwzględniony jest stan aktualny Programu oraz zgodny z projektem nowelizacji

Warunki przystąpienia dla gmin

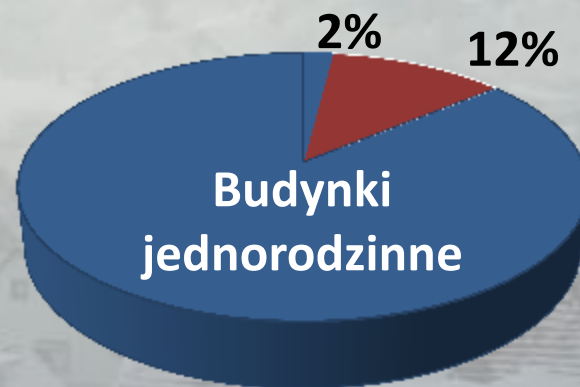
NIE
dla **SMOGU**

1. Obowiązywanie na obszarze gminy „uchwały antysmogowej” – zgodnie z art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska

Warunki przystąpienia dla gmin

Stan aktualny

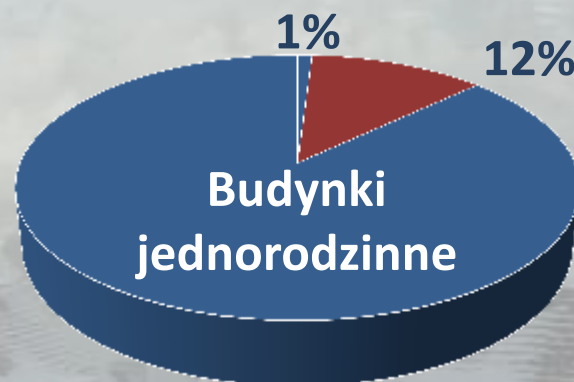
- Przedsięwzięcia niskoemisyjne obejmą **od 2% do 12%** łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych w gminie (nie dotyczy miast pow. 100 000)

Warunki przystąpienia dla gmin

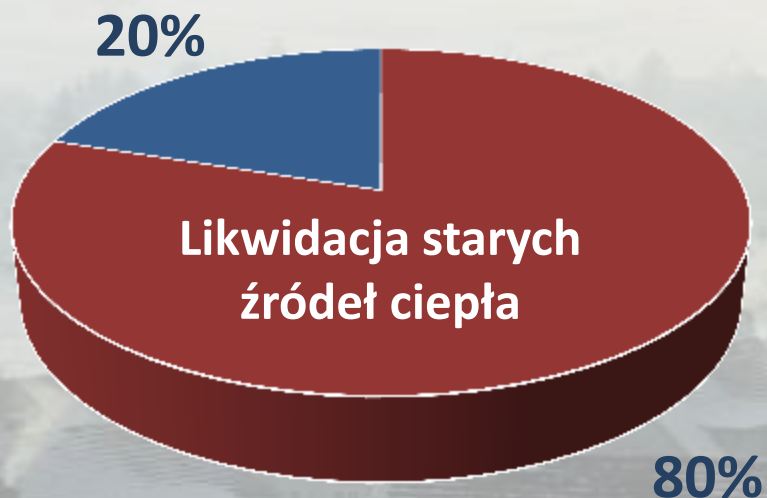
Projekt

- Przedsięwzięcia niskoemisyjne obejmą **od 1% (min. 30 budynków) do 12%** łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych w gminie

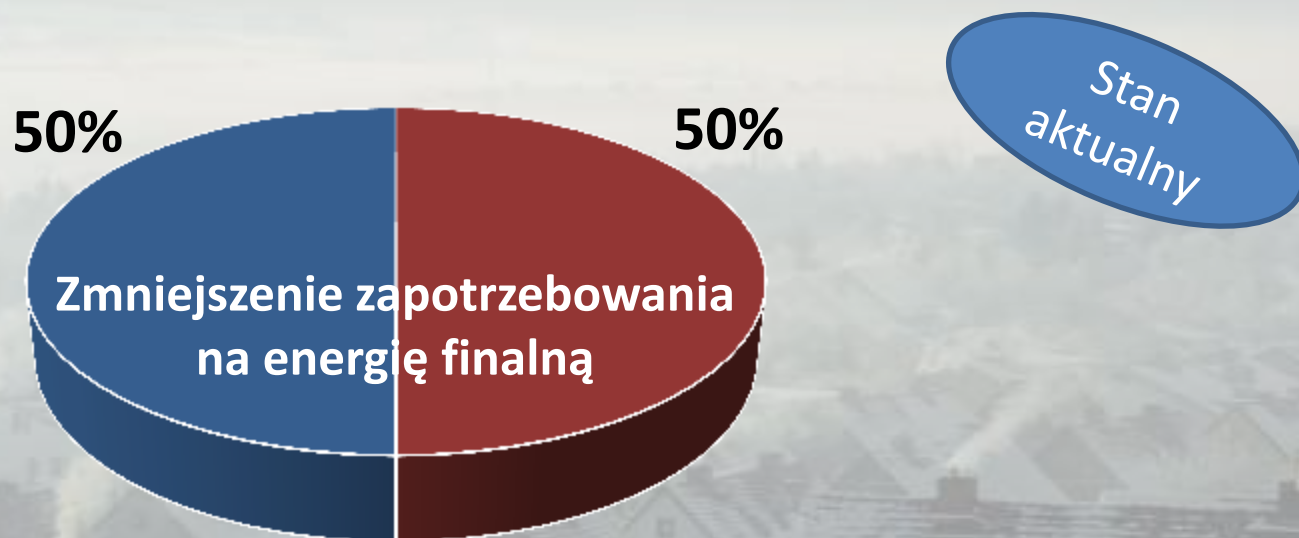
Warunki przystąpienia dla gmin

3. Uzyskanie wymiernego efektu - wymiana lub likwidacja urządzeń niespełniających standardów niskoemisyjnych w **co najmniej 80% budynkach objętych porozumieniem**

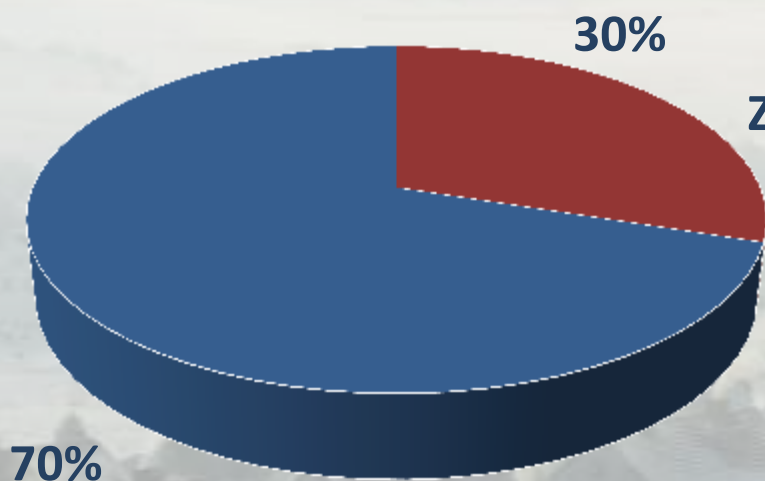
Warunki przystąpienia dla gmin

4. Szacowane zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło grzewcze liczone łącznie dla wszystkich przedsięwzięć niskoemisyjnych wyniesie **nie mniej niż 50% energii finalnej**

Warunki przystąpienia dla gmin

4. Szacowane zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło grzewcze liczone łącznie dla wszystkich przedsięwzięć niskoemisyjnych wyniesie **nie mniej niż 30% energii finalnej**

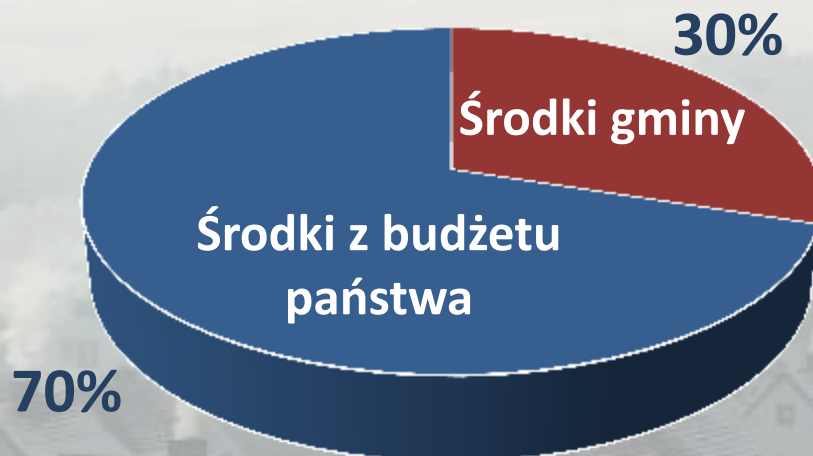

Zmniejszenie zapotrzebowania
na energię finalną

Projekt

Warunki przystąpienia dla gmin

5. Zobowiązanie gminy do zabezpieczenia środków w wysokości **30% kosztów realizacji porozumienia** (w przypadku miast pow. 100 000 mieszkańców, wkład gminy będzie wyższy niż 30% kosztów realizacji porozumienia)

Zasady współpracy

- Wypłata dotacji dla Gminy w formie zaliczki
- Porozumienie zawierane na **3 lata** – w tym okresie Gmina musi wydatkować otrzymane środki (Projekt – **4 lata** jeśli >2% budynków)
- Gmina pełni rolę inwestora
- Średnio **53 000 zł** na jeden budynek (czyli 37 100 zł dotacji ze środków FTiR*)
- **Do 5%** wartości porozumienia na obsługę programu, m.in. edukację mieszkańców
- Gmina może zażądać wkładu własnego mieszkańców $\leq 10\%$ wartości porozumienia (poza porozumieniem z MR)
- Miasta **powyżej 100 000 mieszkańców** – odrębne warunki porozumienia (finansowanie)

* Środki są wypłacane gminie przez Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) ze środków zgromadzonych w Funduszu Termomodernizacji i Remontów (FTiR)

Obowiązki gminy – realizacja przedsięwzięcia

- ✓ Przedsięwzięcia są planowane, przygotowywane, realizowane **przez gminę**
- ✓ Gmina **dokonuje inwentaryzacji i selekcji obiektów** na przedsięwzięcia niskoemisyjne – dobór rodzaju przedsięwzięcia niskoemisyjnego do obiektu
- ✓ Gmina podpisuje **umowy z beneficjentami** umożliwiające wykonywanie przedsięwzięć na terenie nieruchomości
- ✓ Gmina przeprowadza **zamówienie na usługi i dostawy oraz roboty** budowlane w ramach przedsięwzięć
- ✓ Gmina zapewnia utrzymanie efektów inwestycji przez okres **10 lat (5 lat)**
- ✓ W uzasadnionych przypadkach (np. nieuregulowany stan prawny, zły stan techniczny budynku) gmina ma możliwość kupna urządzeń i ich instalacji jako **własny środek trwały** a następnie **udostępnienia ich beneficjentom**

Dla których mieszkańców

Gmina może podpisać w ramach Programu umowę z mieszkańcem, który m.in.:

- jest właścicielem/współwłaścicielem/posiadaczem samoistnym **budynku jednorodzinnego** (Projekt – także budynku jednorodzinnego z zasobów mieszkalnych gminy)
- spełnia wskazany w ustawie **próg dochodowy** (ustawa o dodatkach mieszkaniowych)
- spełnia wskazany w ustawie **próg majątkowy** (ustawa o dodatkach mieszkaniowych)
- faktycznie **zamieszkuje** w budynku
- wyrazi zgodę m.in. na **udostępnienie budynku** do celów inwestycji
- spełni **dotatkowe warunki** określone przez gminę

Próg dochodowy i majątkowy

Próg dochodowy – średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie ostatnich 3 miesięcy (Projekt – w ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok zawarcia umowy) nie może przekraczać kwoty najniższej emerytury w wysokości:

175% – w gospodarstwie jednoosobowym

125% – w gospodarstwie wieloosobowym

Kryterium majątkowe – 424 000 zł (wraz z wartością nieruchomości)

Projekt

Kryterium majątkowe – 53 000 zł (bez nieruchomości)

Zakres rzeczowy

Przedsięwzięcie niskoemisyjne:

1. **wymiana urządzeń/systemów grzewczych** ogrzewających budynki lub wodę użytkową z niespełniających standardów niskoemisyjnych **na urządzenia spełniające standardy niskoemisyjne**
2. likwidacja urządzeń jak w 1) + **przyłączenie do sieci ciepłowniczej, elektroenergetycznej lub gazowej**
3. **termomodernizacja + ew. 1) lub 2)**

Standard niskoemisyjny:

- wymagania ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe (KE 1189/2015)
- wymagania ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy (KE 1188/2015)
- wymagania przepisów odrębnych, w tym aktów prawa miejscowego
- dla urządzeń zasilanych energią elektryczną, gazem, pomp ciepła – wymagania zgodne z normami i odrębnymi przepisami

Koszty kwalifikowane

- **likwidacja/wymiana urządzeń lub systemów grzewczych na spełniające standardy niskoemisyjne** albo wykorzystujące paliwa gazowe albo energię el.
- **przyłączenia budynku do sieci ciepłowniczej sieci elektroenergetycznej/gazowej**
- **docieplenia ścian, stropów, podłóg, fundamentów, stropodachów i dachów**
- **likwidacja mostków cieplnych**
- **wymiana stolarki okiennej i drzwiowej**
- **modernizacja systemu ogrzewania, wentylacji lub systemu c.w.u.**
- **wyraźne wskazanie możliwości montażu OZE**
- **instalacja lub wymiana urządzeń pomiarowo – kontrolnych** (innych niż OSD)
- **projekty** budowlane lub techniczne oraz inna dokumentacja
- **audyty** potwierdzające zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło grzewcze
- **koszty innych prac budowlanych** niezbędnych do realizacji przedsięwzięć związanych z efektywnością energetyczną, jednakże stanowiące nie więcej niż 20% łącznych kosztów
- **koszty serwisu i konserwacji** w okresie utrzymania efektów przedsięwzięć niskoemisyjnych
- **koszty nadzoru inwestorskiego**
- **koszty przygotowania wniosku w okresie do 6 miesięcy** przed datą zawarcie porozumienia
- **inne koszty do 5% kosztów porozumienia**, m.in. koszty usług doradztwa energetycznego, **koszty obsługi/zarządzania programem na poziomie gminy**

Porozumienie – krok po kroku

Jeden z możliwych scenariuszy realizacji porozumienia:

1. Uchwała antysmogowa i Gminny Program Niskoemisyjny
2. Przygotowanie zakresu wniosku o dofinansowanie/Porozumienia
3. Złożenie wniosku i ew. uzupełnienia/korekty
4. Działania poprzedzające zawarcie Porozumienia
5. Zawarcie Porozumienia
6. Realizacja inwestycji przez gminę + sprawozdanie do MR
7. Utrzymanie i potwierdzenie przez gminę osiągniętych efektów Porozumienia

Kontakt w sprawie programu

Departament Gospodarki Niskoemisyjnej

w Ministerstwie Rozwoju

email: termomodernizacja@mr.gov.pl

www: <https://www.gov.pl/web/rozwoj/stop-smog>

Marcin Jaczewski, tel. 22 262 92 49, email: marcin.jaczewski@mr.gov.pl

Przemek Hofman, tel. 22 262 92 40, email: przemyslaw.hofman@mr.gov.pl

Dziękuję za uwagę

e-mail: doradztwo@nfosigw.gov.pl

www.doradztwo-energetyczne.gov.pl

www.nfosigw.gov.pl/o-nfosigw/doradztwo-energetyczne